No. 1457 Zaterdag 2 December 1911. 28ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Oud No. 223. Nieuw No. 4.
Waterkant, Overzijde.

Es Courant aki ta sali tuer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire. Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

VERMEERDERING VAN ONZEN NATIONALEN RIJKDOM??

Uit hoofdstuk N § 9. der *Koloniale Verslagen* der laatste jaren blijkt, dat de waarde van den uitvoer uit onze kolonie bedroeg in :

uit :	1910.	1909.	1908.	1907.	1906
Curaçao	f 925.385	f 356.548	f 221.569	f 432.959	f 493.103
Aruba	542.260	470.652	795.509	666.369	408.747
Bonaire	164.363	148.620	141.530	144.490	92.592
St. Martin	59.926	67.487	65.043	42.084	27.454
St. Eustatius	13.823	14.793	13.422	12.377	7.790
Saba	11.129	10.810	8.211	8.230	4.330
Totaal	f 1.716.886	1.068.910	1.245.284	1.306.509	1.034.016

In een vorig artikel: *de Handel onzer Kolonie in 1910*, zeiden wij o. a:

„De meest belangrijke statistiek „voor ons is zeker wel, die van den „*uitvoer*. Daaruit leeren wij, hoeveel „geld *uit den vreemde in onze kolonie bin*„*nenkomt*.....

„De waarde van den *Uitvoer* verte„genwoordigt de vermeerdering van „onzen nationalen rijkdom. Hoe „grooter de uitvoer is, des te ster„ker en krachtiger ook ons econo„misch leven zal zijn."

Als men de bovenstaande economische grondstellingen goed in 't oog houdt en ze toepast op de hier ondervolgende cijfers en op onze vergelijkende uitvoer-statistiek van 't eiland Curaçao, dan moet men tot 't besluit komen dat ons economisch leven zich het vorig jaar tot een nooit gekenden bloei ontwikkeld heeft. De *uitvoer* van ons eiland is het afgeloopen jaar met een *reuzensprong* vooruitgegaan. Wij baseeren ons in dit oordeel op de statistieken van ons *Koloniaal Verslag*. En: „tegen cijfers valt niet te redeneeren." Te meer waar het hier *officieele* cijfers geldt, die wij toch minstens als juist mogen veronderstellen — Van den anderen kant moeten wij eerlijk bekennen, dat wij in dit oordeel misschien de geheele publieke opinie tegen ons hebben. In het openbaar leven hebben ook wij inderdaad maar weinig opgemerkt van dien buitengewonen voorspoed en vooruitgang, dikwijls zelfs hoorden wij klachten van de zijde onzer winkeliers over het geringe verkeer. Wij zullen daarom, om onze bewering te staven, de cijfers van 't *Kol. Versl.* laten spreken, en die cijfers wijzen onloochenbaar uit, dat onze uitvoer in 1910 bijna 't DRIEDUBBELE bedroeg van 't jaar tevoren en nog TWEE MAAL MÉÉR dan het hoogste cijfer over de laatste 7 jaren bereikt m. a. w. dat er in 1910 bijna *3 maal meer geld* uit het buitenland op Curaçao is binnengevloeid dan het jaar tevoren en *tweemaal meer* dan in de laatste 7 jaren ooit het geval is geweest.

De *waarde* van de *uitgevoerde* goederen van het eiland Curaçao bedroeg in het jaar :

1910...........	f 925.385
1909...........	356.548
1908...........	221.569
1907...........	432.959
1906...........	493.103
1905...........	460.935
1904...........	349.122

Wij hebben ons de moeite getroost eens te gaan nàpluizen, welke factoren tot dien buitengewonen vooruitgang voornamelijk hebben bijgedragen, door deze posten eens te vergelijken met die van vorige jaren. En zoo kwamen wij tot de conclusie, dat nagenoeg alle artikelen een hooger cijfer aanwijzen dan de twee vorige jaren. Doch vooral de volgende exportartikelen deden de weegschaal met een geweldigen ruk naar boven slaan. Men oordeele :

Uit Curaçao werd *uitgevoerd* voor een waarde van :

aan:	in 1910	1909	1908	1907	1906
aloë	109071	140			536
dividivi	231053	33766	67373	43291	27.212
Geitenv.	169474	21.416	18.373	17082	11.052
Huiden	58.765	8 795	8.676	5.762	1.592
Pindas	20 770				
Totaal	589133	74117	94423	66135	40.892

Deze 5 artikelen alléén reeds brachten derhalve in 1910 ± 5 ton gouds méér in de kolonie dan in de vier vorige jaren 't geval was.— Gaf dat ongewone feit nu geen bijzondere reden tot verheugenis?— Tevergeefs hebben in het overzicht van het laatste Kol. Versl. onder: N § 9: *Handel en Scheepvaart*, bladz. 19 en 20, gezocht naar de vermelding en de verklaring, van dit merkwaardig feit. Wij vonden niets. Integendeel, wij werden geweldig ontnuchterd door de volgende alinea bladz. 20 : „(dat) de koop„kracht der vaste bevolking in 1910, „vergeleken bij de voorgaande jaren, „geen merkbare toeneming aanwijst." Nu is het toch zeker zonderling zulks te beweren, terwijl de *meerdere* produktie en waarde dier 5 exportartikelen juist aan onze *vaste* bevolking,— nl. plantage-houders en voor een deel als arbeidsloon ook aan de mindere bevolking— ten goede kwam en dus ook hun koopkracht in dubbele mate toenam.

Doch onze verbazing bereikte haar hoogtepunt bij het lezen der volgende alinea op dezelfde bladzijde :

„De uitvoercijfers zijn in 1910 laag „gebleven. Een der factoren, die daar„op van invloed zijn geweest, is het „misgewas van de dividivi, waarvan „de oogst vooral in de westelijke „districten van Curaçao, ten gevolge „van de voortwoekerende ziekte on„der dit gewas, schraal uitgevallen „is, vergeleken bij voorgaande jaren."

De tegenspraak van elk dezer zinsnede met de geciteerde cijfers is zoo verbijsterend, dat wij er geen woorden voor kunnen vinden. „De uitvoercijfers zijn in 1910 laag gebleven" en het blijkt in werkelijkheid dat ze méér dan tweemaal zooveel bedragen, als in één der laatste jaren. Als een der factoren wordt genoemd de mislukking van den dividivi-oogst.

Twee bladz. te voren p. 18 staat onder § 4 Landbouw letterlijk het volgende: „De dividivi-oogst was in 1910 (op Curaçao) voor het 2e en 3e district *iets gunstiger* dan in 1910 (lees 1909). In 4e en 5e district was hij echter zeer gering"..... „Op Aruba was de dividivioogst redelijk." „Op Bonaire gaf de dividivi een buitengewonen oogst: 200.000 K.G. meer dan eenig jaar te voren".—

Hoe rijmt zich dat rapport met de volgende cijfers van de uitvoerstatistiek X bladz. 41, wat de uitvoer van dividivi betreft

	Curaçao KG.	Bonaire KG.	Aruba KG.
1910	4.606.340	1.056.601	197.235
1909	0.534.887	840.189	195.425
1908	1.028.449	685.539	247.000

zoodat over 1910 de dividivi-oogst op Curaçao *acht* maal grooter was, dan 't jaar te voren en nog 4 maal meer dan in 1908.

In mindere mate kan men hetzelfde zeggen van de aloë- productie, die vroeger of wel in het geheel niets opbracht of f 140 tot f 536- en nu in eens een sprong maakt tot over de fl 100.000.— Ook de uitvoer van de geitenvellen, die de vorige jaren maar ééns een weinig boven de 20.000 steeg, springt nu opeens tot f 169.000; voor de export van huiden en pindas geldt hoewel in mindere mate geheel hetzelfde. Wij hadden verwacht dat het *Kol. Versl.* ook een toelichting zou gebracht hebben om ons te verklaren, waarom die 5 exportartikelen in het afgeloopen jaar zoo enorm gestegen zijn, en en nu krijgen zoo'n koudwaterstraal:

„De uitvoercijfers zijn in 1910 *laag* gebleven.

Of moeten wij aannemen, dat *al deze* cijfers fautief zijn ?— Dat men zich met een enkel vergissen kan, willen wij toegeven, doch zulke in het oog loopende fouten over de geheele linie, is toch al te dwaas om te gelooven. En waartoe zou dan een *Koloniaal Verslag* dienen, dat de vraagbaak is om alle betrouwbare inlichte bekomen omtrent den economischen toestand onzer kolonie?
Als op die wijze een *Kol. Verslag* wordt samengesteld, zouden wij er vóór zijn, dat in het vervolg een accountant opdracht krijgt, om de verschillende hoofdstukken er van beter met elkaar te doen overeenstemmen.

* * *

Eerlijk moeten wij bekennen dat wij dagen lang wanhopig gezocht hebben om in dit *labyrinth* den juisten weg en den uitgang te vinden, doch wij zijn er niet ingeslaagd. Ten einde raad, hebben wij ons tot de *Administratie van financien en tot de Inspectie der belastingen* gewend, waarvan wij alle gewenschte inlichtingen ontvingen, waarvoor wij te dezer plaatse onzen oprechten dank betuigen.

In het algemeen kunnen wij zeggen, dat alle afzonderlijke cijfers volkomen juist zijn, maar dat door de groepeering ervan in het *Kol. Verslag* een totaal verkeerden indruk verkregen wordt. Een *eerste* oorzaak dezer verwarring in 't *Koloniaal Verslag* van het vorig jaar wordt gevormd, doordat de Staat X van de vorige jaarverslagen nl. de waarde van den uitgevoer der *eigen produkten* van het *eiland* Curaçao in het laatste verslag door een verzuim is achterwege gebleven. Deze staat is de volgende :

Aloë	2022 kg	f 750
Alpargatas	4 coeli	1.005
Braziliehout	30 ton	1.200
Dividivi	558.½ ton	29754
Ezels	107 stuks	1708
Geitenvellen	22.375 kg	27.941
Stroohoeden	70.567 dozijn	213.650
Huiden	9961 kg	4.683
Mest	2081½ vaten	9.150
Oud-koper	12.302 kg	3.781
Oranjeschillen	10.570 kg	7.606
Paarden	1 stuks	350
Schapenvellen	2282 kg	1.198
Schapenwol	2853 kg	475
Zout	19.345 HL 25.148.86	17.933
Diversen		489
		f 321.673

Dit eindcijfer van f 321.673 nu had eigenlijk in de plaats moeten staan van het getal f 925.385 in onze beide eerste statistieken in het begin van dit artikel. Alleen op die wijze zou een *zuivere* vergelijking gemaakt kunnen worden, vooreerst met de vorige jaren, en eveneens met de 5 overige eilanden, omdat ook in beide alléén sprake is van uitvoer van *eigen* produkten of van Curaçao of van overige eilanden.

Zóó en zóó alléén geeft de statistiek een beeld te aanschouwen van het produktievermogen onzer kolonie, van de vermeerdering van onzen nationalen rijkdom, m. a. w. of dit jaar gunstig of ongunstig is geweest, of wij vóór– of achteruit zijn gegaan.

De vraag is nu, hoe men aan dit zooveel grootere cijfer f 925.385 voor de uitvoer van Curaçao over 1910 is gekomen ?

De eerste aanleiding daartoe gaf een verzoek van den Minister van Koloniën : „dat het Z.E. wenschelijk voor„komt, dat in het vervolg in § *Handel* „*en Scheepvaart* van Hoofdstuk N wor„de vermeld, hoeveel de *totale*...... uit„voer naar het buitenland voor de „geheele kolonie heeft bedragen en „daarna hoeveel ieder eiland in *den* „*totalen uitvoer* heeft bijgedragen."

Objectief gaf dat verzoek zeker te kennen, dat bij den uitvoer van de *eigen* produkten van het eiland Curaçao, ook de *doorvoer* goederen (staat Z) moesten gevoegd worden. En daar bijna alle produkten van Bonaire en Aruba (behalve misschien mest en zout) ook *via Curaçao* naar het buitenland verscheept worden, behoorde dus ook de uitvoer van Bonaire en Aruba er bijgerekend worden, zoodat aldus een idée kon verkregen worden van de waarde van Curaçao als *uitvoerhaven* voor het wereldverkeer.

Een dergelijke statistiek van de waarde van *alle* uit Curaçao uitgevoerde artikelen, bestaande derhalve 1o. uit de eigen produkten van Curaçao 2o. uit de van Bonaire en

ONDERHOUDEND ALLERLEI

Toch overtroefd.

De „*Javabode*" doet het volgende verhaal uit het leven van den beroemden tooneelist Louis Bouwmeester:

Van de week heb ik een avond zitten praten met iemand, die de meeste Nederlandsche tooneelspelers van bijna kent en die heel wat met hen heeft meegeleefd. De tooneelwereld is nog altijd een aparte, een wereld op zichzelf, waar de menschen anders denken en doen, dan in het gewone burgerbestaan. En ik houd er van te zitten luisteren naar anecdotes over tooneelmenschen, waarvan er zeker honderden in omloop zijn, maar waarvan elke tooneelkenner een bepaald deel schijnt te bezitten, zoodat men weinig dezelfde vertellen hoort. Vooral over de ouderen, de Bouwmeesters, Judels, enz. kun je altijd weer nieuwe verhalen te hooren krijgen. Meest loopt het over de gevatheid, de tegenwoordigheid van geest, waarmede zij zich uit moeilijke situaties op het tooneel redden.

Zoo speelden eens Louis Bouwmeester en Judels samen in „De Twee Moeders"..'t Was een draak van de meest drakerige soort en 't is dan ook al lang geleden.

Judels wilde zijn collega er in laten loopen— twee oude tooneelratten tegen elkaar. Er kwam in het stuk een bedrijf voor, waarin Bouwmeester in de gevangenis zuchte en Judels voor zijn gevangenbewaarder speelde.

De groote Louis ontving dan een „brief van zijne moeder" een halven roman, waarvan de voorlezing zoo wat een kwartier duurde en van welke gelegenheid de souffleur, gebruik maakte om rustig in de koffiekamer een biertje te gaan gebruiken.

Wel.... het stuk is zóóver gevorderd, dat Judels, de gevangenbewaarder, den brief brengt aan den gevangene, Louis Bouwmeester. De souffleur verdwijnt. Bouwmeester opent den brief, vindt daarin slechts een blank velletje, begrijpt welke poets Judels hem wil spelen en....

Hij staart op den brief, zijn gezicht vertrekt, een hevige ontroering komt over hem:

—Floris... Floris... tranen benevelen mijn oog. Een brief van mijne moeder.... lees jij hem voor....

Toen was het Judels beurt, doch ook deze was er de man niet naar om voor een klein geruchtje vervaard te wezen. Zonder te haperen antwoordde hij:

—Dat is goed, mijn vriend. Ik zal even mijn bril gaan halen.

En Judels kwam terug met den echten brief.

De ondeugende pers.

De „*Basler Nachrichten*" vertelt de volgende historische geschiedenis:

Toen onlangs in een der groote steden van Beieren de gemeenteraadszitting gesloten zou worden, stond een oude heer op en zeide:

„Ik zou wel wenschen, dat de pers, welke ons altijd op dankbare wijze haar opmerkzaamheid schenkt, voortaan in haar raadsverslagen den slotzin wegliet. Onze zittingen zijn altijd om negen uur gesloten. Sommige heeren drinken één glaasje, anderen twee, men speelt een kaartje, men schaakt of damt een kwartiertje en zoo wordt het één uur als men naar huis gaat. Den volgenden dag zit men niets kwaads vermoedend de krant te lezen en op eens houdt de lieve levensgezellin je het raadsverslag onder den neus, waarin staat: „de zitting werd te negen uur gesloten," met de woorden: „En je bent pas om één uur thuis gekomen".

Natuurlijk vloeien daar onaangenaamheden uit voort. Wat nut heeft het nu als de pers vermeldt: de zitting werd te negen uur gesloten?'

Het voorstel vond algemeen bijval en de voorzitter bracht onder groote vroolijkheid het verzoek aan de pers over.

Meijer en zijn tante van de lucifersfabriek.

De Oostenrijksche zeeofficier Meijer heeft onlangs de aandacht van het Hof te Weenen op zich gevestigd door den uitroep van een der Aartshertogen, die zich liet ontvallen: „Ha, is dat Meijer, wiens tante een lucifersfabriek heeft?"

Niemand lachte. Integendeel. De zeeofficier Meijer werd zeer opgemerkt en genoot de algemeene onderscheiding, omdat men wist, dat hij Meijer was, wiens tante..... enz.

De geschiedenis van Meijer, diens tante en de lucifersfabriek is de volgende:

Na de bestorming der Takoeforten bij de gelegenheid van den Chineeschen Bokser-opstand, marcheerde een afdeeling Oostenrijksche matrozen onder bevel van een adelborst naar de haven terug. Men kwam langs de brandende Chineesche huizen en zag een klein vogeltje in zijn kooi, dat bijna door de vlammen bereikt was. „Moge we het redden?" vroegen de matrozen en de adelborst gaf zijn toestemming. De matrozen pikten met hun bajonetten het kooitje op en droegen het vogeltje in triomf mee.

Onderweg kwamen zij langs eenige Russische officieren; een van hen meende, dat het kooitje door de matrozen als krijgsbuit was meegenomen en sprak daarover den adelborst aan op onheusche wijze.

—„U heeft de order overschreden, die het buitmaken verbiedt."

De adelborst hield zich kalm en antwoordde beleefd, hoe de toedracht van de zaak was, en dat het geval een vreemden officier niets aanging, aangezien hij het bevel voerde over zijn eigen matrozen.

De Russische officier maakte zich driftig en voer uit:

—„U weet niet tot wien u aldus spreekt: „ik ben don Jaime de Bourbon en mijn tante is een Oostenrijksche Aartshertogin!"

—„En ik," gaf de jonge zeeofficier ten antwoord, „ik ben de adelborst Meijer en mijn tante heeft een lucifersfabriek."

Daarop gaf hij zijn matrozen bevel door te marcheeren.

De geschiedenis werd dra aan boord van de verschillende vloten van Takoe bekend, en ieder lachte er hartelijk om, zoowel om de flinkheid van den adelborst als om de aanstellerij van dezen Bourbon.

Ook naar Oostenrijk kwam het verhaal. En vandaar dat het onlangs aan het Hof weer werd opgehaald.

Aruba *via Curaçao* uitgevoerde goederen 3o. uit de *doorvoer* artikelen (afkomstig van Venezuela enz.) had dus onder een afzonderlijk hoofdstuk moeten ondergebracht worden.

Het groote belang evenwel om de *produktie* van het *eiland* Curaçao elk jaar te kennen, springt zóózeer in het oog, dat wij onmogelijk kunnen aannemen, dat het de bedoeling van den Minister kan geweest zijn, die statistiek voortaan weg te laten.

Doch al is nu de oorsprong van 't cijfer f 925.385 voor den totalen uitvoer van Curaçao op een redelijke wijze verklaard, de volgende Staat, voorkomende op bladz. 20 van het *Kol. Verslag* kan op geen enkele wijze verdedigd worden. Volgens het *Verslag* bedroeg de *totale* uitvoer uit de kolonie Curaçao in 1910:

Curaçao	f 925.385
Aruba	542.260
Bonaire	164.363
St. Martin	59.926
St. Eustatius	13.823
Saba	11.129
	f 1.716.886

In deze staat is dus eerst de uitvoer van Bonaire en Aruba afzonderlijk opgegeven, daarna als *via Curaçao* naar het buitenland verscheept zijnde, opnieuw bij den uitvoer van Curaçao gevoegd en dus feitelijk *tweemaal* in rekening gebracht, iets wat heelemaal niet door den beugel kan.

Onze totaal indruk van dit *Kol. Verslag* wat den *uitvoer* betreft, is deze: 1o. De statistieken geven een veel te gunstig idée van den economischen toestand onzer kolonie. 2o De toelichtingen van § 9, op pag. 19 zijn geheel daarmee in tegenspraak. 3o. wanneer opeens een *andere* methode van samenstelling van het *K. V.* gevolgd wordt, had daarvan zeker in het *K. V.* melding moeten gemaakt worden, om den lezer voor misleiding te waarschuwen.

R. K. BIJZONDER ONDERWIJS.

Als men, langs den kortsten weg, zich een denkbeeld wil vormen van de talrijkheid der Katholieke bevolking in onze beide stadsgedeelten Overzijde en Pietermaai, dan is een vluchtig bezoek aan onze R. K. volksscholen voor jongens aldaar — die van St. Vincentius en van St. Jozef — voldoende. Maar voelt Gij iets, waarde Lezer, voor volksonderwijs, volksverlichting, volksbeschaving? Zijt Gij in staat uit gegevens, wier beknoptheid door methodische keuze aan de volledigheid geen afbreuk doet, een oordeel te vormen over het gehalte eener school als inrichting van onderwijs en aan te voelen de opvoedende kracht van dit onderwijs?

Dan zoudt Gij, al waart Gij behept met de meest ingeroeste vooroordeelen tegen Roomsch bijzonder onderwijs, genoten hebben, zoo Gij, met ons, een voormiddag hadt kunnen wijden aan het bijwonen der openbare lessen en prijsuitdeeling, waarmede, gelijk ieder jaar, Woensdag en Donderdag de groote vacantie der volksscholen is ingeluid.

Al dadelijk bij het binnentreden zou uw onderwijslievend gemoed en critisch oog aangenaam getroffen worden, door het frissche, opwekkende, vroolijk interieur der lokalen.

Hij krijgt een gevoel van medelijden voor uw eigen jeugd, die gij voor zoo'n groot deel moest doorbrengen in holle, naakte, naargeestige localiteiten, aan welker ongezellige, troostelooze leegheid Gij, in weerwil van de vriendelijke pedagogische kracht uwer onderwijzers, eigenlijk nooit geheel zijt gewend geraakt. Want, niet alleen van den onderwijzer, maar evenzeer van het inwendige eener school moet aantrekkingskracht uitgaan tot het Kind, om zijn langdurige vrijheidsberooving zoo dragelijk mogelijk te maken. Zoo ooit, niet waar, dan is hier het vergulden der bittere pil plicht van menschlievendheid.

Daarenboven zindelijke, goed onderhouden localen met oordeelkundige wandversiering, kweeken onge merkt liefde tot reinheid en orde, en goeden smaak, eigenschappen van groot maatschappelijk belang.

En als Gij daarbij, waarde Lezer, er toevallig aan denkt, dat deze scholen kosteloos bezocht worden door honderden van knapen en nochtans het subsidie van Gouvernementswege, hier in de tropen, waar alles dubbel zooveel kost als in Nederland, bij lange na niet gelijk is aan dat, in het Moederland aan parti culiere scholen van Rijkswege verstrekt, dan moet Gij, al ware Uw geest met fransch antiklerikalisme dik bekorst, erkennen, dat hier, het *„laat de kleinen tot Mij komen”* een aangrijpende verwezenlijking vindt.

Maar misschien storen nieuwe verrassingen dergelijke bespiegelingen. Want bij het korte bezoek aan de lagere klassen, waar Z. D. H. Mgr. VUYLSTEKE, de Apost. Vicaris, zelf de eerste prijzen uitreikt aan de gelukkigen, die in trouw schoolbezoek, goed gedrag en vlijt boven allen hebben uitgemunt, staat Gij blij verbaasd over de één en tweestemmige lustige en naieve liederen, zooals deze toonvaste kleuters die zuiver en duidelijk tot uw ontwikkeld gehoor brengen. Gij getuigt, dat Gij ieder woord verstaat, dat uit die zingende keeltjes zoo zangerig tot U komt, en hecht Uw bijzondere goedkeuring aan de zorgvuldigheid, waarmede hier op vorming van klank en geluid gelet moet zijn door de zangonderwijzers om zoo gunstige resultaten te kunnen behalen, ondanks de voor deze kleinen zoo moeilijke taal van Heije.

Welk een veredelenden invloed moeten deze scholen hebben op den volkszang! roept gij enthusiastisch uit.

De heer JAC. DE POOL, die evenals de heeren R. DE LANNOY en J. ELLIS door hun tegenwoordigheid hun vereerende belangstelling in ons volksonderwijs toonde, verzekerde ons, dat hij in de gelegenheid was op te merken, hoe jongelui van deze scholen afkomstig, onder hun werk in plaats van geestelooze en ergerlijke gesprekken te voeren, van tijd tot tijd uit hun rijk schoolrepertoire een lustig of aandoenlijk lied laten opklinken.

Deze mededeeling geeft ons aanleiding, onder het opklimmen naar de bovenschool, Uw aandacht te vestigen op den zedelijken invloed van den zang. En straks komt Gij daarop met hartelijke instemming terug, als Gij begeesterd en schier in verrukking zijt gebracht door de zeer verdienstelijke uitvoering van gedichtjes van *René de Clercq* en Dr. J. P. HEIJE, getoonzet door J. P. J WIERTZ, Jos. Beltjens, Geerlings en Spoel zooals *„Klein Moederke”*, *„Vertrouwen op God”*, *„Moederke alleen”*, *„Maria-Meilied”* en *Kerstnacht”*, zoo liefelijk en eenig, of zoo breed en forsch door deze gevangen vogeltjes gezongen.

Hier echter, bij de hoogste klassen, zult Gij, veel meer nog uw bewondering schenken aan de kennis en ontwikkeling der schoolburgers, welke in levendige antwoorden tot u komt in een Hollandsch, dat slechts bij uitzondering uw scherp gehoor en fijn taalgevoel kwetst en nooit zonder, na de opmerking van den niets-door-de-vingers-ziende Frater, de begane fout, nadenkend, te herstellen.

Daar wordt een stuk proza behandeld in een leesles. Gij begint met ronduit te erkennen dat Gij zelf in uw jongenstijd, de natuurlijkheid in de leeskunst, niet zoo goed tot haar recht liet komen, als Gij dat hier hoort.

De degelijke rekenschap, welke die knapen geven van den inhoud, van de beteekenis der woorden en hun zinverwanten, van den dienst, die ze als rede- en als zinsdeel verrichten, verleidt u bijwijlen tot een luiden uitroep van bijval.

Bij de rekenkunde — er worden uiteenloopende vraagstukken uit het hoofd opgelost — moet die lastige Frater telkens het naadje van de kous hebben en gij weet ten slotte niet aan welke logica Gij de prijs moet toekennen, aan die der methode der onderwijzers of aan die der gezonde koppen van de knappe re kenaars.

Ook de aardrijkskunde gaat veel verder als Gij vermoedet en— dit is ten slotte uw onwankelbare meening— de rubrieken „binnenland” en „buitenland” van een dagblad zullen deze leerlingen niet gemakkelijk schaakmat zetten op het bord der geographie.

Als man van Uw tijd verheugt Gij u, bij het examen in natuurkennis, over den stevigen grondslag die hier blijkt gelegd te zijn tot recht begrip van de levende en levenlooze natuur en de verschijnselen der stof. En als gij ten slotte verneemt, dat het Engelsch, waar deze knapen betrekkelijk zoo goed in thuis zijn, de vrucht is van een tweejarig onderwijs in die taal, dan stemt Gij geheel en al in met den lof, welken Z. D. H. Mgr. M. G VUYLSTEKE den Eerwaarden Fraters als kundige beziele en bezielende onderwijzers toezwaait in een eenvoudig en hartelijk slotwoord, dat u nog dieper overtuigt, dan alles wat Gij hier gezien en gehoort hebt, dat de Kerk niet alleen trouwe zonen, maar vooral *verlichte* trouwe zonen wil kweeken.

Gij verlaat het schoolgebouw, zonder te vermoeden dat het middag schot dadelijk zal vallen, zoo aangenaam is u de tijd voorbij gegaan, als eerlijk man neemt gij u voort al de lasteraars van het Roomsch bijzonder onderwijs voor bekrompen lieden te houden, die naief meenen dat er alleen maar licht kan vallen door ramen die op het Oosten uitzien, of als *Chantecler* meenen, dat de zon niet kan opgaan, als *zij* niet gekraaid hebben.

Wij voor ons drukken u echter niet de hand tot afscheid, zonder uw oordeel gevraagd te hebben over de waarde der toegekende diploma's van gunstig afgelegd eindexamen Lagere School, dat, volgens de mededeeling van der hoofden van de bezochte jongensscholen, schriftelijk afgelegd werd en waarvan het werk, waarbij het gebruik van hulpmiddelen als atlas, woordenboek, themaboek enz, was uitgesloten, aan een strenge beoordeeling werd onderworpen met inachtneming van de strikste onpartijdigheid.

Gij zegt natuurlijk, in overeenstemmig met den uitmuntenden indruk, dien onderwijzers en leerlingen op u gemaakt hebben, dat gij aan die certificaten hooge waarde toekent, waarop wij u de leerlingen, die er een kunnen overleggen, zoo zich de gelegenheid aanbiedt hen voort te helpen, ten warmste in uwe belangstelling aanbevelen.

Berichten uit de Kolonie.

Het Hof van Justitie.

Maandag braeht *El Boletin Comercial* het telegraphisch bericht uit het Moederland, dat tot lid van het Hof van Justitie alhier benoemd is de *mayor procurador de Amsterdam*.— Den naam van den nieuwen functionaris schijnt de kabel onderweg verloren te hebben. Het klinkt wel wat vreemd, dat de procureur–generaal van het gerechtshof te Amsterdam tot gewoon lid van het Hof alhier zou benoemd zijn.

Zooals men weet, worden de telegrammen uit Holland eerst in het fransch aangeboden en hier voor de publicatie in het *Boletin Comercial* weer in het spaansch vertaald. Zou, met die wetenschap voor oogen, misschien hier een sein — en vertaalfout in het spel zijn? Zoo wagen wij de veronderstelling of wellicht het bericht eenvoudig zou moeten luiden: dat de Heer MAJOOR, of misschien MEIJER, advocaat-procureur te Amsterdam benoemd is tot lid van ons Hof van Justitie?

Het is maar een gissing, om een aannemelijke verklaring te vinden voor een heel duister telegram.

De „Utrecht.”

Hollandsche bladen berichten, dat Hr. Ms. pantserschip *Utrecht*, onder bevel van den kapt. ter zee, de Booy, *begin Januari 1912 de terugreis naar Nederland zal aanvaarden*, na een driejarig verblijf in West-Indië.

Een ander bericht meldde, dat de *Zeeland*, die de *Utrecht* komt vervangen, den 1n. December uit Holland zou vertrekken. Indien de datums dezer beide berichten juist zijn, zouden deze beide oorlogsbodems zeker bijna veertien dagen gezamelijk in onze haven vertoeven. Tot nu was de gewoonte, dat reeds twee dagen na aankomst van de nieuwe boot, de andere repatrieerde.

K. W. I. M.

Het jaarverslag van *Natura Artis Magistra* te Amsterdam vermeldt met voldoening, dat een groot aantal geschenken, vooral uit Oost en West-Indië werden toegezonden, en dat de belangstelling in onze koloniën tot vreugde van het bestuur aanhoudend blijft stijgen. En verder: „De gezagvoerders der K.W.I.M. beijveren zich met niet genoeg te waardeeren en steeds toenemende belangstelling, om de waterbakken van het Aquarium te bevolken met tropische vormen van West-Indië, die in vroeger jaren om licht verklaarbare redenen nooit konden worden tentoongesteld.

Lepra in Suriname.

In Suriname bedroeg op 31 December 1910 't aantal melaatschen, verpleegd:

a. in de gouvernements-inrichting *Groot Chatillon* 133 personen.

b. in de particuliere protestantsche inrichting *Bethesda* 42 personen.

c. in de katholieke *Gerardus–Majella-inrichting* 128 personen.

In den loop van dat jaar werden verschillende nieuwe geneesmiddelen op deze lijders toegepast.

Doch, aldus zegt het Kol. Verslag dier kolonie: *„Succes met eenige behandeling is niet verkregen.”*

Examens.

De vorige week Zaterdag legden met gunstig gevolg voor de commissie het examen af voor akte *boekhouden*, de Heer H. J. VOOREN, voor akte *Engelsch* de Heer A. LAMPE.

Maandag slaagden voor akte *Spaansch* de Heeren NAMIAS DE CASTRO, ANTOIN PIJPERS, en de Eerw. frater GERONTIUS (VAN IERLAND) van het St. Thomas College.

Aan allen onze gelukwenschen.

Hiermede zijn voor dit jaar alle examens afgeloopen.

Voor de bezoekers van het Panama-Kanaal.

Volgens een officieele mededeeling van den Venezolaanschen consul-generaal te Panama aan zijn regeering heeft het bestuur van de republiek Panama aan alle stoombootmaatschappijen kennis gegeven, dat te beginnen met 1o. December a. s. elke vreemdeling boven de 18 jaar bij aankomst aan het Kanaal voortaan een belasting zal moeten betalen van *twee* dollar, zoo hij als 1ste klas passagier, en van *een* dollar, wanneer hij als 3e klasse passagier is aangekomen.

Zoo begint dat Kanaal voor de jonge Republiek reeds nu een goudmijntje te worden.

In Memoriam

Op het graf van den betreurden DR. G. C. J. VAN DEN HEUVEL, Off. van gezondheid 1ste kl. bij de K. N. M. is uit de vrijwillige bijdragen der geheele bemanning van Hr. Ms. „Utrecht” een eenvoudig en waardig monument opgericht.

Het bestaat uit een gemetseld basement, waarop een geaderd wit marmeren grafzerk van 12 cM. dikte rust met een ingelegd kruisje eveneens van wit marmer, en daaronder den naam met de datums van geboorte en overlijden van den betreurden doode. De officieren en matrozen van de „Utrecht” hebben nog vóór hun vertrek naar het Moederland dit gedenkteeken willen voltooid zien.

De Fransche Kabel.

Wij kunnen niet zeggen, dat wij in den laatsten tijd verwend worden, door onzen kabel. Juist nu er volop berichten te melden zijn over den Turksch-Italiaanschen oorlog en over den opstand in China enz. worden de telegrammen ons drupsgewijze toegemeten. Met voldoending bemerkten wij dat ook „El Imparcial” weinig te vreden is over de wijze, waarop wij door den franschen kabel bediend worden. Als voorbeeld noemt „El Imparcial” de gebeurtenissen der laatste dagen in San Domingo. Terwijl ons eiland door een directen kabel met San Domingo verbonden is, werd hier van den moord op den President Cáseres niets gemeld.

Het blijkt dat de kabelboot *Mackey-Bennet* den 21 November van Halifax vertrok om den kabel van New-York naar Cape-Haitiën te herstellen. Een later bericht van den 24n Nov. meldde, dat de normale verbinding met Europa langs dezen kabel reeds weer in orde was. Wellicht ten gevolge daarvan viel er sinds een paar dagen wel een kleine vermeerdering van telegrammen waar te nemen.

De Markt van Hamburg.

Op het einde van October stonden de voornaamste export-artikelen onzer kolonie als volgt genoteerd op de markt van Hamburg:

1. Aloe.

Nog weinig verandering. Er had méér verkoop plaats tegen den prijs van 62½ M. per 100 K.G., doch de meeste importeurs verkozen *niet* tegen *dien* prijs hun artikel van de hand te doen.

De industrieelen evenwel toonen zich niet bereid een hoogeren prijs dan 65 M. te betalen.

De importeurs willen daarom maar liever nog wat wachten, in de hoop, dat er geen nieuwe toevoer van aloë meer bijkomt. Anders zal het onmogelijk zijn, dien vastgestelden marktprijs te blijven handhaven. Op dien datum stond de zwarte glinsterende aloë voor 65. —Mark genoteerd.

2. Caret.

Niettegenstaande de toevoer vrij groot geweest is, werd het artikel toch tegen een goeden prijs verkocht. De markt geeft goede vooruitzichten.

De prijs was 23 — tot 32½ Mark per ½ K.G. en er bestaat gegronde hoop, dat het art. op die hoogte zal blijven.

3. Dividivi.

De handel in dit artikel bleef slap zonder verandering. In de maand October werd er te Hamburg 1850 ton (van 1000 K.G.) per zeil- en stoomschepen aangevoerd. Van het geen door de zeilers werd aangebracht, bleef één lading onverkocht en ging in deposito. Wat de stoombooten aanbrachten, ging ongeveer 4000 zakken eveneens in opslag in afwachting van betere prijzen. In het begin der maand was er een beetje vraag naar de *beste* soorten, doch in de laatste dagen bestond er in het geheel geen vraag. Tot nog toe is de winter nog niet aangebroken, en er bestaat wel eenige kans, dat de koopers, zoolang de rivieren nog open vaarwater hebben, wel van de transport-gelegenheid zullen gebruik maken, om een hoeveelheid van het artikel in te slaan en te verschepen, voordat de rivieren door ijsgang worden afgesloten. De markt is wel niet erg gunstig, maar er bestaat toch iet of wat hoop. De dividivi van Curaçao en Bonaire stond genoteerd tegen 7—10½ Markt.

4. Geitenvellen.

De prijzen blijven vast zonder verandering tegen 1.62 M. voor goede vellen van Rio Hacha en Curaçao.

Opsporing van delfstoffen.

Naar wij van bevoegde zijde vernemen is de aanvrage van den Heer VAN AALST (vermeld in ons vorig nummer sub 3 Aruba *b*,) voor een *voorloopige* vergunning tot opsporing *alleen voor phosphaat* gewijzigd en later op zijn verzoek vervangen door een *definitieve* vergunning en niet alleen voor phosphaat, maar in 't algemeen voor *delfstoffen*. Door 't gouvernement is deze wijziging aldus ook *definitief* toegestaan.

Dankbetuiging.

Van den Heer JULIUS L. PENHA, agent van de *Commercial Union Assurance Co. Ltd.* te Londen, en eveneens van de Heeren J. & D. JESURUN alhier agenten van *The Manufacturrers* Life Insurance Company te Toronto Canada, ontvingen wij een mooie wandkalender voor het jaar 1912.

Aan allen onzen dank.

Rectificatie.

Onze blijdschap over de *vorstelijke gift* door de familie MADURO geschonken aan het *„E. S. L. Maduro-Fonds”* was zoo groot, dat wij in ons vorig nummer het juiste bedrag abusievelijk vermeldden als 5000 gld. Dit moet zijn vijfduizend vijfhonderd gulden.

Welkom.

Met het stoomschip *Philadelphia* der *„Red D” line* zijn Donderdagmorgen de Heer H. J. COHEN HENRIQUEZ van zijn reis naar Porto-Rico en de Heer MANUEL PEREZ, consul van San Domingo weer in onze kolonie teruggekeerd.

Kamer van Koophandel.

Aan de verkiezing voor drie leden van de *Kamer van Koophandel* alhier is door 59 stemgerechtigden deelgenomen. De uitslag was, dat de drie afgetreden leden herkozen zijn, nl. de Heer A. JESURUN met 53, C. G. DE HASETH CZN. met 55 en J. P. G. ECKER met 51 stemmen. Verder waren nog 2 stemmen uitgebracht op de heeren S. M. L. MADURO en B. E. VAN DER VEEN ZEPPENFELDT en één stem op de heeren S. E. L. MADURO, R. DE LANNOY, MORRIS CARDOZE JR, PROSPERO BAIZ en MANRIQUE CAPRILES.

Aan de gekozenen onze gelukwenschen.

Draadlooze verbinding in West-Indie.

Engelsche bladen weten mee te deelen, dat de Engelsche minister voor de posterijen binnenkort mededeelingen zal doen over onderhandelingen met Marconi nopens de instelling van een reeks stations voor draadlooze telegrafie, die de (Britsche) wereld zullen omspannen. Deze onderhandelingen zijn zoo goed als afgeloopen.

De eerste keten-stations zal loopen van Engeland naar New-Zeeland, met stations te Malta, Cyprus, Aden, Bombay, Colombo, Singapore, Perth, Adelaide, Sydney en Willington. Van Singapore takt zich een zijketen af naar Honkong. In Afrika komen twee ketens, de eerste langs de Westkust van het donkere werelddeel met stations in Bathurst, Sierra Leone en St. Helena. Aan de Oostkust zullen de stations zijn Aden, Mombassa, Durban en Kaapstad.

Ook Britsch-Indië krijgt zijn draadlooze verbindingen met Zuid-Afrika en Australië, n.l. door stations op Mauritius en op Nelson-eiland.

De verbinding tusschen Engeland en Canada wordt onderhouden door het reeds bestaande station te Clace Bay, terwijl er voor de gemeenschap met de Britsch West-Indische eilanden ook in Montreal een tusschenstation komt.

En indien het ontworpen plan tot uitvoering komt, zal Engeland het eenige land ter wereld zijn tot totaal onafhankelijk is van kabelverbindingen voor het nieuws uit alle deelen van de wereld.

Onderwijs.

De *Cur. Ct.* bericht, dat in Januari a. s. aan de Hendrikschool een 9e klas wordt bijgevoegd ten gerieve dier leerlingen, die nog te jong zijn om de school te verlaten, en wier ouders het wenschelijk achten dat het door hun kinderen geleerde degelijk wordt herhaald en uitgebreid.

Koloniale Reserve.

De kapt. der inf. van het O. Ind. leger E. C. BRUSSE is van zijn detacheering te Curaçao bij de kol. reserve te Nijmegen teruggekeerd en is hem in afwachting van zijn vertrek naar Oost-Indië verlof verleend.

Inspectiereis.

Morgen (Zondag) ochtend ongeveer ten 9 uur kan de *Utrecht* met den Gouverneur en verder reisgezelschap in onze haven worden terugverwacht.

Consul.

Bij kon. Besluit is aan S. DE JONGH RICARDO, consul-generaal van Ecuador in Venezuela, vergunning verleend tot het aannemen zijner benoeming tot ridder van militaire verdiensten van Spanje.

Bij K. B. is de Heer G. CESVET toegelaten en erkend als consul-generaal van de Republiek Haiti te Amsterdam.

Jhr. Dr. H. M. van Weede.

De gezantschapssecretaris 2e klas JHR. DR. H. M. VAN WEEDEN, schrijver van het rapport over onze haven, is tijdelijk werkzaam gesteld bij de Nederlandsche legatie te Berlijn.

De Mailsluiting.

Wij zijn het volkomen eens met onze collega *El Imparcial*, die uittermate ontstemd is over den mantregel door de Posterij genomen bij het vertrek van de *Merida* naar Maracaibo op eergisteren. Eerst *ten 7 uur 's avonds* vertrok de *Merida* uit onze haven, terwijl de mail voor Maracaibo bestemd reeds *ten 11 uur voormiddags* werd gesloten. Waartoe zoo'n haast? Het ergst was echter, dat juist na het sluiting van die mail, de brieven, uit Maracaibo dien morgen aangekomen, werden rondgedeeld, zoodat de kooplieden niet meer in de gelegenheid waren die brieven te beantwoorden en te verzenden. Terecht merkt onze collega op, dat onze koophandel veel meer belang heeft bij de correspondentie van Maracaibo dan bij die van Europa of die van New-York zelfs, zoodat ook van de zijde der Posterij wel eenige medewerking mag verwacht worden om de belangen van onzen handel niet te benadeelen.

Toeristen.

El Imparcial bevestigt een dergelijk bericht in een onzer vorige nummers door de mededeeling van den inhoud van een artikel uit de *The Port-of-Spain Gazette* van Trinidad, die een lange lijst geeft van de verschillende toeristen-booten, die in het komend seizoen de Antillen zullen bezoeken. *Geen dezer booten heeft Curaçao in zijn reisplan opgenomen*, waarschijnlijk omdat die schepen een te groote tonnemaat hebben voor onzen nauwen havenmond.

En zoo krijgt Curaçao al meer en meer een slechten naam en de mooiste schepen gaan onze haven voorbij

Het jaar is bijna ten einde, zonder dat er met de werkzaamheden ter verbetering onzer haven een begin is gemaakt. Het duurt lang.

Goede Nieuws.

Men herinnert zich, dat het in den laatsten tijd reeds twee maal gebeurd is, dat de booten der K. W. I. M. de lading van New-York voor Curaçao bestemd niet konden medenemen, en dat deze met een der vruchtenbooten derzelfde My. naar Demerara verzonden, na overlading van daar door de gewone booten hier binnengebracht werden. Naar aanleiding daarvan deden wij in ons nummer van 28 Oct. den voorslag; *„Als die groote toevloed van lading nog lang blijft aanhouden, zou het dan niet mogelijk zijn, het vruchtenschip, dat te New-York renteniert, tijdelijk in de vaart te brengen tusschen New-York en Curaçao?"*

Hoogst aangenaam is het ons te kunnen melden dat ook werkelijk dit voorstel is ingewilligd. De agent in New-York, die blijkbaar door overmacht gedwongen, tot dien, voor Curaçao zoo onaangenamen en nadeeligen maatregel zijn toevlucht nam, heeft alles in het werk gesteld om den handel van ons eiland ter wille te zijn. Volgens telegraphisch bericht eergisteren alhier door den Heer H. P. DE VRIES ontvangen, zal het SS. *Marowijne*, een der vruchtenschepen der K. W. I. M. den 9den a.s. met lading voor Curaçao van New-York vertrekken en 16en dezer hier aankomen.

Tegelijk kwam de stellige belofte dat overlading te Demerara in het vervolg niet meer zal plaats vinden.

Aan den Heer DE VRIES onze hulde voor zijn ijverige bemoeingen!

Officieele Berichten.

Blijkens ontvangen bericht van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien is aan den heer L. G. BERGEN, Gouvernements-geneeskundige op Bonaire, thans met verlof in Nederland, buiten bezwaar van den Lande drie maanden verlofsverlenging verleend.

—Aan den kommies 1ste klasse der belastingen alhier, K. W. VAN EPS, is tot herstel van gezondheid, eene maand verlof verleend.

—Aan den heer A. C. VERMEULEN, onderwijs 1ste klasse alhier, is tot herstel van gezondheid, eene maand verlof verleend.

—Aan Mej. S. C. EMAN, kweekelinge bij het openbaar onderwijs op Aruba, is tot herstel van gezondheid, veertien dagen verlof verleend.

Marktbericht van den Curacaoschen Handelsbond.

Van 1 December 1911

ZOUT per vat van 130 K.G.			f 0.80
DIVIDIVI per K.G.			„ 0.06½
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.			„ 0.70
id. per KG. 2e kw.			„ 0.60
HUIDEN per K.G.			„ 0.60
GEITENVELLEN per K.G.			„ 1.20
WOL per K.G.			„ 0.12
SCHAPENVELLEN per stuk			„ 0.40
BEENDEREN per K.G.			„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.			„ 0.05
STROOHOEDEN (hipijapa):			
Kwaliteit No. 1	per dozijn		„ 3.62½
„ „ 1 (gebleekt)	„ „		„ 3.75
„ „ 2	„ „		„ 4.62½
„ „ 3	„ „		„ 3.—
„ „ 3	„ „		„ 3.15
„ „ 4	„ „		„ 6.50
„ „ 5	„ „	(OLA)	„ 9.—
„ „ 6	„ „		„ 10.—
„ „ 7	„ „		„ 9.
„ „ 8	„ „	(OLA)	„ 10.50
„ „ 9	„ „		„ 12.—
„ „ 10	„ „	(OLA)	„ 13.25
„ „ 11	„ „		„ 13.50
„ „ 12	„ „	(OLA)	„ 15—
„ „ 13	„ „		„ 16.—
„ „ 14	„ „	(OLA)	„ 18.—
„ „ 15	„ „		„ 18.—
STROOHOEDEN (latai):			
Kwaliteit X	per dozijn		f —
„ XX	„ „		„ —
„ XXX	„ „		„ —

KLEINE STROOHOEDEN (hipijapa) in kwal. overeenkomende met kwal. No. 1 van ongeveer 25 cM. van kruin af tot rand per doz. f 2.75
van ongeveer 30 cM. van kruin tot rand per doz f .4—

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

62 ratten
35 muizen.

Kabelnieuws.

Italie. Het vaste personeel van het Hof van Arbitrage in den Haag heeft een dringende opdracht gekregen, naar men gist, uitgaande van de Ver. Staten, om een korte samenvatting te maken van de verschillende wijzen, waarop in de laatste 50 jaren oorlog verklaard is, om zoodoende met zekerheid te weten te komen, of Italie de voorwaarden geschonden heeft, door haar ingevoerd en die de Ver. St. met tegenzin aanvaardde bij gelegenheid der vorige Vredesconferentie.

Duitschland. De *Globe* brengt het bericht, dat de duitsche Keizer de duitsche Kapitalisten, — die het plan gevormd hebben om dwars door Nicaragua langs den weg van de San-Guan-rivier en van het Meer van Nicaragua een nieuw kanaal te graven, in concurrentie met het Panama kanaal,— krachtig ondersteunt.

Tripoli. Het valt Italie niet mee met den oorlog. Het is moeilijk te achterhalen, wat er van de berichten waar is betreffende de overwinningen door de Turken behaald en van de wederinneming van Tripoli door hen. Zoowel van de zijde van Turkije als van Italie wordt een strenge censuur toegepast en in de officieele berichten er dapper op los gelogen. Italie heeft nu de controle op haar eigen berichten onmogelijk gemaakt door alle oorlogscorrespondenten der Europeesche dagbladen uit Tripoli weg te jagen. Nederlagen worden er dus door de *beide* regeering niet meer gemeld. Dat de zaken voor Italie er weinig rooskleurig uitzien blijkt 1o. uit onze berichten onder *Buitenland* omtrent de cholera, die er onder de troepen heerscht:

2o. dat het leger spoedig in Tripoli tot op 80.000 à 100.000 naam zal versterkt worden.

3o. uit het plan van Italie om met zijn vloot de kust van Turkije aan te vallen en de ingang der Dardanellen te forceeren. Dat is natuurlijk een bewijs van zwakte in Tripoli.

Doch de mogendheden hebben tegen dit plan geprotesteerd en Italie heeft nu verklaard van dat plan af te zien.

De oorlog zal nog lang duren. De financien van Italie, die toch al niet schitterend zijn zullen er niet beter op worden. De oorlog kost het land *dagelijks* 2½ millioen lire. Ook het eerste enthusiasme voor den oorlog is aanmerkelijk bekoeld, onder leiding der socialisten worden er reeds metingen tegen den oorlog gehouden. *Die wind zaait, oogst storm.*

Marokko. Duitschland heeft op verzoek van Frankrijk zijn oorlogsbodems *Berlin* en *Eber* van Agadir teruggeroepen.

Holland. Het wetsontwerp over *de militie* is met 53 tegen 34 stemmen aangenomen.

SURINAME.

De Gouverneur van Suriname

Een der West-Indische bladen wist mede te deelen, dat de nieuwe Gouverneur van Suriname, baron Van Asbeck, voor vijf jaren benoemd zou zijn.

Bij informatie van *Het Vaderland* is het volgende gebleken:

De benoeming tot Gouverneur van Suriname geschiedt niet voor een te voren vastgestelden termijn; maar de tijd van verblijf aldaar wordt eenigszins bepaald door het tijdstip, waarop recht op pensioen wordt verkregen.

De normale regeling nu is, dat dit na zes jaren het geval is. Ten opzichte van de drie laatste Gouverneurs van Suriname, de heeren Lely, Idenburg en Fock is echter ten gunste van hen daarvan afgeweken, door dat hen Kon. Besluit der benoeming de bepaling bevatte dat zij na drie jaren recht op pensioen zouden hebben.

Een dergelijke afwijking van den bestaanden regel nu heeft ten aanzien van baron Van Asbeck niet plaats gehad, zoodat mag worden aangenomen dat de nieuwe Gouverneur in normale omstandigheden zes jaren in de West zal blijven en niet vijf jaren zooals de „West" meldde.

Uit de naburige Republieken.

Venezuela.

De regeering heeft het aan de legaties van Duitschland en Engeland toekomend bedrag van 894.854 bol. uitbetaald, zijnde de vier laatste (9-12) termijnen van het loopende semester van de 3% diplomatieke schuld, emissie 1895.

Eveneens de som van 44.324 bol. zijnde afbetaling der interest van de 3% nationale schuld volgens diplomatieke overeenkomst.

De regeering van Venezuela heeft 30 % van de inkomsten der douanekantoren La Guayra en Puerto-Cabello gedurende de maand October, zijnde 564.580 bol. ter beschikking gesteld. van de legaties der volgende landen nl. aan

België:	291.532	bol.
Frankrijk:	71.351	„
Mexico:	68.940	„
Ver. Staten:	60.703	„
Spanje:	52.827	„
Holland:	14.560	„
Zweden en Noorw:	4.663	„

San Domingo.

De *Listin Diario* van Santo Domingo bevat uitvoerige bijzonderheden omtrent den moordaanslag op President Ramon Caceres. Samen met Generaal PEREZ, chef van zijn militair kabinet, maakte de President 's avonds een rijtoer zooals gewoonlijk, toch werd den avond van den 28 November in de nabijheid van de woning van een der samenzweerders door een troep jongelieden onder aanvoering van generaal Louis Tejera in een hinderlaag gelokt en aangevallen. Tejera zelf ontving twee schoten van Perez bij zijn poging om den President te verdedigen. Doch ook deze laatste werd doodelijk gewond. en toen in een huis binnen gedragen. Ook hier nog gaven de aanvallers het niet op, doch bleven voortgaan met vuren, waarop de gewonde daarnaast in het gebouw der Amerikaansche legatie werd overgebracht, en kort daarop stierf.

Den 30 Nov. was het congres al bijeen geroepen, om een voorloopigen plaatsvervanger aan te wijzen.

De Ver. Staten, Engeland en Italië zullen zoo dra mogelijk oorlogsbodems naar S. Domingo zenden om te voorkomen, dat Haiti van deze gebeurtenis partij trekt, om in deze omstandigheden San Domingo aan te vallen. Onze vermoedens worden bevestigd, dat de moord uit haat tegen de Ver. Staten plaats vond om te voorkomen, dat de keuze van den nieuwen president met den steun van Amerika kon geschieden.

Generaal Ramon Cáceres was in 1867 te Moca op San Domingo geboren, en de zoon van Manuel A. Cáceres, vice-president der republiek. De vermoorde was in 1899 de aanstoker van de revolutie, die hem geleidelijk vooruit bracht, eerst tot Minister van Oorlog en Marine, later tot civiel en militair gouverneur van Santiago, nog later tot Vice-president en minister van binnenlandsche zaken onder het Presidentschap van Morales L. wien bij opvolgde toen deze het bestuur neerlegde.

Volgens de wet had Caceres eerst in Julio 1914 als president behoeven af te treden.

Haiti.

In Port-au-Prince is een Duitsche vereeniging tot stand gekomen, met het doel een school voor jongens en meisjes op te richten. Daar de bijdragen ruim toevloeien, hoopt men de inrichting met April 1912 reeds te kunnen openen. Het onderwijs zal door Duitsche leeraars gegeven worden. Tot de verplichte vakken behooren ook Engelsch en Fransch.

Berichten uit het Moederland.

Nederland in gevaar?

De gedeeltelijke mobilisatie onzer troepen, of juister, de langs de Duitsche grenzen plaats gehad hebbende regimentsmanoeuvres langs de grenzen, de hier en daar uitgevoerde voorzichtige, kalme en alleszins prijzenswaardige voorzorgsmaatregelen onzer regeering, zeker ook in verband met de mobilisatie in België, hadden de Duitschers geprikkeld. In de Duitsche dagbladen kwam die geraaktheid tot uiting. In hun opvatting is ons optreden eene ongegronde uiting van zenuwachtige spanning; een lichtzinnig toegeven aan den zichtbaren invloed en den druk van Frankrijk op onze regeering en tegelijkertijd eene niet te rechtvaardige, formeele uittarting van onzen Duitschen buurman, die 't toch zoo goed met ons meent.

En om die goede gezindheid ten onzen opzichte te staven, om ons te overtuigen, dat Duitschland geen schending onzer neutraliteit op het oog heeft, ja, dat het, zelfs uit eigenbelang, nooit tot zulk een krachtmaatregel zou mogen overgaan, haalden zij vele en zeer uiteenloopende en soms komische gerustellingsmotieven aan. Maar ook enkele, welke nadere overweging en instemming ten volle waard zijn.

Zoo onder anderen, hetgeen de „Deutsche Wochenzeitung" in haar nummer van 17 September in het licht stelt.

Geen verstandige Duitscher, zegt het blad, kan aan een neutraliteitsschending van Nederland denken. Ons land toch biedt aan Duitschland den eenigsten weg, waarlangs het zich in oorlogstijd van levensvoorraad kan voorzien, zoolang tenminste Engeland niet, ondanks de protesten van de Ver. Staten en van andere landen, welke hun zaken via Holland met Duitschland willen doen, de Hollandsche havens blokkeert.

Op hetzelfde oogenblik echter, waarop de Duitsche troepen onze grenzen overschrijden, zouden Engeland en Frankrijk tot zulk een blokkade gerechtigd zijn.

En Nederland zou zich daarenboven aan de zijde van Duitschland's vijanden moeten scharen.

Slechts zeer hersenlooze hoofden kunnen daarom, volgens genoemd blad, aan dergelijke mogelijkheid in ernst geloof slaan.

Buitenland.

TRIPOLI.

De wreedheden der Italianen.

Een correspondent van den *Berl. Lok. Anz.* te Tripoli, een Duitscher daar woonachtig, die een dagboek sedert het begin van den oorlog heeft bijgehouden, deelt daaruit feiten mede, voor welker waarheid hij verklaart in te staan:

Een Arabier haalt met zijn kleinen os in de oase water uit de bron. De Italianen komen en grijpen hem beet. Hij wil zijn os uitspannen om hem mee te nemen. Dit schijnt den soldaten te lang te duren: hij wordt met bajonetten doodgestoken.

Drie blinde bedelaars houden elkaar vast, terwijl de voorste tastend langs den muurvoortloopt. Een troep Bersaglieri komt den hoek om. De volgende minuut zijn de drie ongelukkigen dood.

Drie kinderen vluchten uit de oase naar het graf van een heilige, aan den rand van het palmbosch. Een militaire post opent een snelvuur op

de kleinen, waarvan de oudste 8 jaar was.

Op den weg naar Garkarass rijden twee vrouwen op kameelen. In het Italiaansch wordt haar toegeroepen te blijven staan, maar zij verstaan het bevel niet en rijden verder: zij worden van de dieren afgeschoten. Een andere vrouw wordt doodgeschoten op den weg naar Boemeliana, omdat zij zich den sluier niet van het gezicht wilde laten rukken. Misschien geloofden de soldaten wel, dat het een verkleede man was.

Een koopman, van de markt terugkeerend, werd aangehouden en doorzocht. Hij had naar landsgebruik zijn geld in een punt van zijn hauli geknoopt. Het werd hem afgenomen en hij zelf doodgeschoten. In Sokra werd een welgestelde familie van twintig personen tegelijkertijd om het leven gebracht.

Hedenmiddag dronk een twaalfjarige knaap bij een bron. Plotseling klinkt een schot en met een gil zakt de jongen ineen......

Wij staken de droevige opsomming. Wij onthouden ons van commentaar, en vragen alleen: wie liegt er? deze man, en de correspondent van *The Times*, en die der *Stampa*, óf de Italiaansche militaire autoriteiten in Tripoli, op wier mededeelingen Giolitti dit alles ontkende?

Ook voor Italië zelf is het dringend noodig, dat in deze spoedig afdoende klaarheid worde gebracht. Want de verdenking van een barbaarschheid, als hierboven geteekend, welke de geheele wereld thans tegen Italië koestert, kan niet anders dan het weinigje sympathie, dat nog voor haar werd gevoeld, doen verdwijnen, om plaats te geven voor verontwaardiging en verachting.

'A la guerre comme á la guerre— ongetwijfeld. Maar ook in den oorlog heeft een staat, die zich tot de beschaafde rekent, dien naam hoog te houden. En deze naam staat thans op 't spel.

Ook een Engelsch officier, die als vrijwilliger bij de Turksche strijdmacht in Tripoli dient, komt in een telegram aan de *Daily News*, via Sokel Dzoma verzonden, den laatsten twijfel wegvagen.

Deze bevestigt daarin in bijzonderheden de gruwelen der Italianen, waarvan hij ooggetuige is geweest. Hij telde in huizen van Arabieren, die de Italianen ontruimd hadden, 120 verminkte en aaneengekoppelde lijken van vrouwen en kinderen. Elders in een moskee lagen geheele hoopen lijken van vrouwen en kinderen, die hij niet geteld heeft. Maar vermoedelijk waren het er ten minste 300............

De corr. der *Westminster Gazette* seint van Malta aan zijn blad, dat hij zijn papieren aan generaal Caneva heeft teruggezonden als protest tegen den moord op onschuldige Arabieren, mannen, vrouwen en kinderen. De corr. was zelf getuige van deze ontzettende tooneelen en nam er photo's van. Ongeveer 400 vrouwen en kinderen werden doodgeschoten, en 4000 mannen, waarvan er geen honderd schuldig waren. Alle Engelsche correspondenten op één na verlieten Zaterdag Tripoli. De gruweldaden waren erger dan een Russisch progrom, de officieren waren wreeder dan hun manschappen. Het leger is gedemoraliseerd.

—De correspondent der *Köln. Ztg.* te Tripolie seint aan zijn blad, dat de cholera zich in die stad steeds meer uitbreidt, en dat op 't oogenblik de groote vraag is, of het mogelijk zal zijn te voorkomen, dat zij de geheele civiele bevolking en alle militaire troepen aantast. De infectiehaard ligt volgens den correspondent in de oase buiten stad, in een streek, die Sokra genoemd wordt.

De tijd, waarin de gezondheidtoestand van het leger uitmuntend genoemd kon worden is voorbij. Nieuwe troepen zijn aangekomen, maar wanneer de sterfelijkheid der soldaten nog stijgen gaat, dan zullen deze nieuwe troepen niet meer als een versterking kunnen gelden, doch slechts als een aanvulling van hiaten in de gelederen.

Een Italiaansche correspondent maakt ten slotte melding van groot watergebrek, dat in Tripoli zou heerschen, en dat zeker noodlottig zal worden, wanneer de bekende Boemelianabronnen, om welker bezit naar het schijnt nog geregeld gevochten wordt, in handen der Turken mochten vallen.

FRANKRIJK.

Corruptie.

— De instructie tegen den commt. Jaurès, van de verongelukte Liberté geopend, heeft uitgewezen, dat Jaurès tijdens zijn afwezigheid, zijn commando niet volgens de voorschriften heeft overgedragen. De eerstopvolgende officier was kapitein Joubert, echter met verlof afwezig. Daarom had Jourés zich moeten doen vervangen door den luitenant-ter-zee Palaa. Doch daardoor zou Joubert van de 20 frcs. welke hij per dag als verlofstraktement had, er 2 frcs. per dag aan luitenant Palaa hebben moeten afstaan. Jaurés wilde echter Joubert in het volle genot zijner 20 frcs. laten en droeg het commando dus niet over, zoodat de Liberté feitelijk zonder commandant was toen de ramp plaats had. Intusschen wordt er op gewezen, dat Jaurés hierbij een gewoonte volgde, welke bijna algemeen op de Fransche oorlogsvloot in zwang is.

CHINA.

De Politieke Toestand.

De bekende correspondent van de *Herald*, te Peking, J. K. Old, geeft aan zijn blad zijn oordeel weer over den huidigen politieken toestand in China.

„Een reeks edicten, in naam der keizers uitgevaardigd", zegt de correspondent, „kenmerkt het begin van het einde van absolutisme en belooft aan China een sterkt beperkte monarchie. Geprest door de bedreiging, den troon te zullen verliezen, geeft de dynastie der Mandsjoes zich over aan de nationale vergadering, het leger en het revolutionaire verbond. De regeering van China gaat van de keizerlijke familie, die sinds 1644 absolute macht uitoefende, over in de handen van het Chineesche volk.

Nu einde October, gaat de correspondent voort, „heeft de troon toegestaan, dat de Mandsjoesche prinsen en andere keizerlijke betrekkingen nooit meer verkiesbaar zullen zijn voor hooge regeeringsposten. Het recht van het Chineesche volk om door zijn vertegenwoordigers volle medezeggenschap te hebben bij het aannemen der constitutioneele wetten van het land, in plaats van gedwongen te zijn een grondwet te aanvaarden, die door de regeering is gemaakt, zooals tot nu toe bepaald was, is formeel toegestaan.

„Met deze macht in de handen der vergadering, behalen de hervormers een groote overwinning, maar zijn niet voldaan: Zij willen verdere concessies en zij zullen toegestaan worden. Het leger, de vergadering en de revolutionairen zijn niet van plan zich de gelegenheid te laten ontsnappen om de volledige inwilliging te verkrijgen van hun tot in bijzonderheden gestelden eischen. Zij hebben den troon er op gewezen, dat het onmogelijk is de dynastie te redden, tenzij het heele programma onmiddellijk wordt aangenomen.

„Het schitterende succes van de revolutie", vervolgt de correspondent, „heeft door het geheele rijk geestdrift gewekt. In twee dagen tijds is er oneindig meer tot stand gebracht, dan door de revolutionaire propaganda in tientallen van jaren is gedaan.

„Yuan Shikai is de held van den dag. Er is geen twijfel aan, dat hij de man is, die de heele beweging leidt. Ofschoon zijn benoeming tot premier nog niet bekend gemaakt is, bestaat er alle reden te gelooven, dat die benoeming slechts een kwestie is van een paar dagen. Dat Yuan Shikai weldra de algeheele macht in handen zal krijgen, daarop wijst duidelijk de benoeming van Chao-Ping Chun, de meest naar voren tredende politicus in Yuan's kamp tot minister van binnenlandsche zaken.

„Deze post werd tot nu toe altijd bekleed door de aanzienlijkste Mandsjoes. De benoeming legt het bestuur van de stad Peking en haar omgeving geheel en al in de handen van Chao en geeft hem absolute contrôle over justitie en politie door het geheele rijk. Met zijn eigen minister van binnenlandsche zaken en zijn eigen troepen zal Yuan feitelijk dictator worden.

„Door bemiddeling van zijn zaakgelastigden," zoo besluit de correspondent, „is Yuan thans in onderhandeling met het daadwerkelijk revolutionair element en hij is, met verdere concessies en het schenken van amnestie door den troon zeker van succes op alle punten, waar de militaire macht de overhand heeft".

Advertentien.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 25 NOV. — 9 DEC.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Maracaibo	G W Goodman	25 Nov	New-York	25 Nov	Maracaibo
Maracaibo	„	30 „	Maracaibo	30 „	New-York
Philadelphia	H Highborn	30 „	New-York	30 „	La Guayra
Philadelphia	„	5 Dec.	La Guayra	6 Dec.	New York
Zulia	S S Morris	9 „	New-York	9 „	Maracaibo
Merida	A. Johanson	22 Nov	Maracaibo	27 Nov.	La Guayra
Merida	„	29 „	La Guayra	30 „	Maracaibo
Merida	„	6 Dec.	Maracaibo	11 Dec.	La Guayra
Prins Willem V	J A Arents	25 Nov	Amsterdam	26 Nov	New-York
Pr. der Nederl.	J C Metus	2 Dec.	New-York	3 Dec.	Amsterdam
Oranje Nassau	G D Nieman	9 „	Amsterdam	10 „	New-York
Yucatan	Corneck	30 Nov.	Liverpool	30 Nov	Pto Cabello
Città di Milano	F Ferrazo	3 Dec.	Colón	3 Dec	Génova
Virginia	H Schuster	3 „	Hamburg	4 „	Hamburg
Niederwald	H Brock	4 á 5„	Colón	4 ó 5„	Hamburg

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Estr. del Mar	25 Nov	Barcelona	*La Preferida H*	25 Nov.	Maracaibo
Gaviota H	27 „	Barahona	*Carlota V*	25 „	Maracaibo
Maria Agatha	27 „	Barbados	*Hungaria H*	25 „	Bonaire
Refugio H	27 „	Aruba	*Lady C*	27 „	Rio Hacha
Virginia D	28 „	S Domingo	*Virginia H*	27 „	Vela de Coro
Olinda H	28 „	Barahona	*Gacela H*	27 „	Maracaibo
Juan Luis H	29 „	Aruba	*Margarita C*	27 „	Rio Hacha
Graciosa V	29 „	Vela de Coro	*Refugio H*	28 „	Aruba
Hungaria H	30 „	Bonaire	*Juan Luis H*	29 „	Aruba
Virginia H	1 Dec.	Vela de Coro	*Perla de Ozama*	30 „	Sto Domingo
Viola I	1 „	Barbados	*Yane V*	2 Dec.	Maracaibo

Zondagmorgen kan H. M. UTRECHT verwacht worden van de Bov. Eilanden.

Drukker:

B. L. BOGAERS.